

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/6/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015200246
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200246.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky T. A., bytom I., právne zastúpenej advokátkou JUDr. Gabrielou Jablonskou, AK so sídlom v Košiciach, Letná 47, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/15/2015-236 zo dňa 17. augusta 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/15/2015-236 zo dňa 17. augusta 2016 v spojení s opravnými uzneseniami Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/15/2015-282 zo dňa 13. decembra 2016 a č. k. 6Sd/15/2015-287 zo dňa 13. januára 2017

I. V časti výroku o prerušení konania o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. januára 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

II. Vo zvyšnej časti rozsudok p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I., zo dňa 28.01.2015, v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015, potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II., III., IV., zo dňa 28.01.2015, potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - V., zo dňa 28.01.2015, v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X . zo dňa 10.06.2015, potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - VI., VII., VIII., IX., zo dňa 28.01.2015, zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.04.2005 a prerušil konanie o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - X., zo dňa 28.01.2015.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že konanie vo veci preskúmania rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.04.2005 zastavil z dôvodu, že

a/ Najvyšší súd Slovenskej republiky o odvolaní navrhovateľky zo dňa 08.12.2005 proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach č .k. 3Sd 187/2005-35 zo dňa 21.08.2007 už právoplatne rozhodol na základe rozsudku NS SR sp. zn. 5So/5/2006 zo dňa 21.08.2007 a dovolacie konanie zastavil pod sp. zn. 1Sdo 67/2007 zo dňa 27.11.2007,

b/ po opakovaných žiadostiach navrhovateľky o prepočet starobného ako aj vdovského dôchodku navrhovateľka z tých istých dôvodov, ktoré boli predmetom odvolacieho konania na NS SR opakovane žiadala prepočítať starobný a vdovský dôchodok, naposledy vo veci rozhodoval Krajský súd v Košiciach pod sp. zn. 9Sd/49/2013 zo dňa 22.08.2014, na základe ktorého bol odmietnutý opravný prostriedok navrhovateľky o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.04.2005, v ostatnej časti bola vec zrušená /valorizačné rozhodnutia/ a táto časť zrušujúceho rozhodnutia súdu bola predmetom pojednávania, ukončenom na súdnom pojednávaní dňa 17.08.2016 pod sp. zn. 6Sd/15/2015.

Podľa ust. § 159 ods. 3 O.s.p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Navrhovateľka proti výroku o odmietnutí opravného prostriedku uvedenom v rozhodnutí sp. zn. 9Sd/49/2013 zo dňa 22.08.2014 odvolanie nepodala a v tejto časti výroku rozhodnutia súdu rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.10.2014 /č. l. 53 súdneho spisu/.

Z vyššie uvedených dôvodov, s výškou priznanej sumy starobného dôchodku v tomto konaní sa už nebolo možné zaoberať. Predmetom preskúmavacieho konania teda ostali rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. až X. zo dňa 28.01.2015 a nadväzujúce rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015.

Rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa ust. § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zvýšený starobný dôchodok na sumu 12 601,-Sk od 01.02.2005, išlo o realizáciu rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22.08.2014. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľke bol priznaný starobný dôchodok za použitia ust. § 65, § 66 ods. 3 a § 274 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. na základe rozhodnutia č. XXX XXX XXXX zo dňa 09.04.2005 od 11.01.2005 v sume 12 584,-Sk. Poukázala na dôvody skôr vydaného rozhodnutia zo dňa 09.04.2005. Správnosť výpočtu výšky súbehov starobného a vdovského dôchodku potvrdil NS SR. Zaoberala sa ďalej žiadosťou navrhovateľky zo dňa 28.10.2007, doplnenou dňa 10.01.2008, obsah žiadosti je totožný s odvolacími dôvodmi k rozhodnutiu zo dňa 09.04.2005.

Navrhovateľke bol dopočítaný starobný dôchodok po vzniku nároku na starobný dôchodok počas poberania starobného dôchodku, teda za obdobie od 11.01.2015 až do 31.01.2015, kedy poisťný pomer zanikol. Až po tomto dátume mohla odporkyňa priznať navrhovateľke správne vypočítanú sumu jej starobného dôchodku, za vtedy platného zákona č. 461/2003 Z. z. K uvedenému rozhodnutiu sa priraduje aj rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015, z dôvodu opravy chyby v písaní, keď v rozhodnutí zo dňa 28.01.2015 bol uvedený dátum výplaty starobného dôchodku k 31.02.2005, v rozhodnutí zo dňa 10.06.2015 bol tento dátum opravený na 01.02.2005, inak obsah odôvodnenia rozhodnutia odporcu je ten istý.

Súd uvedené odôvodnenie považoval za zákonné, pretože aj v tomto rozhodnutí bola správne aplikovaná úprava dôchodkov podľa ust. § 66 ods. 3 a § 274 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a správne určenými osobnými vymeriavacími základmi a osobným mzdovým bodom.

Rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. až IV. zo dňa 28.01.2015 sa týkali zvýšenia starobného dôchodku podľa § 293e zákona č. 461/2003 Z. z., čiže navrhovateľke sa zvýšil starobný

dôchodok o 946,- Sk, t. j. zo sumy 12 601,- Sk na 13 547,- Sk, o 7,5 %, preto táto výška bola určená správne, ďalej podľa ust. § 82 zákona č. 461/2003 Z. z., výška dôchodku upravená od 01.07.2006 na sumu 14 534,- Sk, zvýšenie o 5,9 %, mesačne podľa Opatrenia MPSVaR SR č. 229/2006 Z. z., od 01.07.2007 na sumu 15 252,- Sk podľa Opatrenia MPSVaR SR č. 197/2007 Z.z., teda o 6,25 % mesačne.

Rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - V. zo dňa 28.01.2015 sa týkalo zvýšenia starobného dôchodku podľa ust. § 293az ods. 1, ust. § 293ar, ust. § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 13.06.2008 a 01.07.2008 o 6,95 % mesačne, t. j. o 37,- EUR na sumu 575,80 EUR, k uvedenému rozhodnutiu sa pripája rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.6.2015, ktoré bolo vydané z dôvodu opravy chýb v písaní, v nadväznosti na Opatrenie MPSVaR SR č. 450/2008 Z. z.

Rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - VI . až IX. zo dňa 28.01.2015 sa týkajú ust. §82 zákona č. 461/2003 Z. z. išlo o postupné zvyšovanie starobného dôchodku o 3,05 % mesačne od 01.01.2010, 01.01.2011 o 1,8 % mesačne, o 3,3 % mesačne a 11,20 EUR mesačne, v postupnosti podľa Opatrenia MPSVaR SR č. 413/2009 Z. z., č. 404/2010 Z. z., 344/2011 Z. z. a č. 329/2012 Z. z. Sumy zvýšenia starobného dôchodku sú v súlade so zákonnou úpravou.

Rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - X. zo dňa 28.01.2015 sa týkalo zvyšovaní tak starobného ako aj vdovského dôchodku. O tomto rozhodnutí odporkyne súd nerozhodol, prerušil konanie podľa ust. § 246c ods. 1, § 109 ods. 2 písm. c/, § 110 O.s.p., vzhľadom na podané odvolanie vo veci vdovského dôchodku, v konaní v ktorom okrem iného účastníci navrhli prerušiť konanie vo veci valorizačných rozhodnutí odporkyne a v tomto konaní sa má vyriešiť základ priznaného vdovského dôchodku. V rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X - X. sa rieši súbeh starobného a vdovského dôchodku, preto v tejto časti opravného prostriedku bolo vhodné konanie prerušiť.

Nad rámec uvedeného odôvodnenia súd uvádza, že ust. § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. ustanovuje len zachovanie nárokov získaných zo zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie, preto v danom prípade sa mohol navrhovateľke určiť starobný dôchodok podľa platného predpisu zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej aj „zákon č.100/1988 Zb.“), v čase vzniku nároku na dôchodok, ale aj podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Teda ust. § 274 neurčuje spôsob výpočtu starobného dôchodku, ako ho navrhovateľka v rôznych podaniach prezentovala. Určenie sumy starobného dôchodku podľa právneho predpisu účinného pred 01.01.2004 vyplýva z ust. § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., preto sumu starobného dôchodku bolo potrebné určiť aj podľa ust. § 22 zákona č. 100/1988 Zb. Tento spôsob určenia výšky starobného dôchodku bol u navrhovateľky aplikovaný, potvrdený v odvolacom konaní NS SR a v tomto rozhodnutí aj vysvetlený postup Sociálnej poisťovne aj dňa 10.12.2012 na osobnom rokovaní, avšak naďalej trvala na svojom stanovisku, že je jej potrebné uskutočniť výklad ust. § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. tak, že podľa citovaného ustanovenia má byť správne vypočítaný starobný dôchodok v 80 % z neupraveného priemerného mesačného zárobku 25 211,- Sk za obdobie 2004 až 2004 podľa výpočtu navrhovateľky predstavuje sumu 20 169,- Sk, až po jej výpočet, t. č. by mal starobný dôchodok navrhovateľky predstavovať sumu 1 026,70 EUR mesačne od 01.01.2015.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že súd náležite odôvodní, prečo konanie o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - X. zo dňa 28.01.2015 prerušil, keď valorizácia sumy vdovského dôchodku od 01.01.2014 nie je predmetom žiadneho konania, nariadil odporkyňu, aby najprv vydala rozhodnutie o prepočte dôchodku podľa žiadosti navrhovateľky zo dňa 28.10.2007 a zo dňa 10.01.2005 a následne rozhodla o zvýšení sumy starobného dôchodku od 01.02.2005 a následných valorizácií.

Podľa jej názoru navrhovateľke bola postupom súdu odňatá možnosť riadne konať pred súdom, rozhodnutie vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo viedlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci.

Uviedla, že predmetom tohto konania podľa návrhu navrhovateľky je prepočet starobného dôchodku navrhovateľky od 11.01.2005 podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a to na základe jej žiadosti zo dňa 28.10.2007 a 10.01.2008, zvýšenia starobného dôchodku od 01.02.2005 za obdobie sociálneho poistenia popri poberaní starobného dôchodku od 11.01. do 31.01.2005 a následné valorizácie starobného dôchodku od 20.07.2005 do 31.12.2014.

Poukázala na to, že odporkyňa o žiadosti navrhovateľky zo dňa 28.10.2007 a 10.01.2008 nerozhodla a to ani napriek názoru súdu vyjadreného v zrušujúcom rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sd/49/2013-75 zo dňa 22.08.2014, ktorým bola vec vrátená odporkyňi na opätovné prejednanie. Navrhovateľka ďalej uviedla, že po tomto zrušujúcom rozhodnutí odporkyňa vydala nové rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X - I. - X. zo dňa 28.01.2015 a následne aj rozhodnutia opravné č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015.

Pokiaľ sa jedná o rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.01.2015 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015 uviedla, že nežiadala o zvýšenie starobného dôchodku a teda odôvodnenia citovaných rozhodnutí nekorešponujú s výrokom a podľa § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. sú nepreskúmateľné. Navrhovateľka svojou žiadosťou zo dňa 28.10.2007 a zo dňa 10.01.2008 žiadala v súlade s § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o prepočítanie sumy starobného dôchodku podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. od 11.01.2005.

Ďalej uviedla, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.04.2005 o starobnom dôchodku od 11.01.2005 nadobudlo právoplatnosť 14.09.2007 a navrhovateľka požiadala o prepočet starobného dôchodku podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. žiadosťou zo dňa 28.10.2007 a 10.01.2008 od 11.01.2005, pričom odporkyňa takýto prepočet v napadnutých rozhodnutiach zo dňa 28.01.2015 č. XXX XXX XXXX X a zo dňa 10.06.2015, ktorým odporkyňa zvýšila navrhovateľke starobný dôchodok na sumu 12 601,-Sk mesačne od 01.02.2005, opäť neurobila, čím nerešpektovala rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Sd/49/2013 zo dňa 22.08.2014. Odporkyňa zavádza, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktorým navrhovateľke zvýšila starobný dôchodok, uvádza, že navrhovateľka v doplnku k žiadosti zo dňa 10.01.2008 žiadala o jeho následné zvýšenie podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.

Pokiaľ sa jedná o rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - X. zo dňa 28.01.2015, navrhovateľka časť výroku o valorizácii vdovského dôchodku od 01.01.2014 nikdy nenapadla, nebol teda daný dôvod prerušiť konanie.

Navrhovateľka tiež uviedla, že podala jedinou žiadosť o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku zo dňa 12.02.2014, v ktorej žiadala o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku od 19.01.2007 v súlade s ust. § 74 ods. 6, § 75 ods. 4 zákona č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. Predmetom odvolania nie je rozhodnutie o vdovskom dôchodku.

Navrhovateľka v podanom odvolaní namietala skutočnosť, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a to z toho dôvodu, že súd konal v neprítomnosti jej právnej zástupkyne, pričom na základe nátlaku zo strany súdu navrhovateľka s týmto postupom súdu súhlasila.

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Odporkyňa vo vyjadrení uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné v časti, ktorou súd zastavil konanie a potvrdil rozhodnutia odporkyne. V časti o prerušení konania podľa názoru odvolacieho súdu je odvolanie dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 17.08.2016. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.03.2018 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne a konania týmito rozhodnutiam predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky uplatnenými v odvolaní a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že navrhovateľka v odvolaní namieta nesprávnosť rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/15/2015-236 zo dňa 17.08.2016 v časti výroku o zastavení konania, o prerušení konania a o potvrdení rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I., zo dňa 28.01.2015 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 10.06.2015.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis odporkyne, najvyšší súd zistil, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X. - I. zo dňa 28.01.2015 rozhodla podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. a od 01.02.2015 zvýšila navrhovateľke starobný dôchodok na sumu 12 601,- Sk mesačne. Ako vyplynulo z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sd/49/2013-75 zo dňa 22.08.2014 boli zrušené všetky rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.12.2013 o zvýšení starobného dôchodku vydané pod č. I. - IX. zo dňa 05.12.2013 a vec vrátená odporkyňi na ďalšie konanie. Z dôvodu, že nasledujúce rozhodnutia vedené pod bodom II. - IX. a rozhodnutia zo dňa 05.12.2013 sa týkali zvyšovania starobného dôchodku, súd zrušil aj tieto rozhodnutia. V súlade s právnym názorom krajského súdu odporkyňa opätovne rozhodla o výške starobného dôchodku.

Odvolací súd konštatuje, že odporkyňa vo veci rozhodnutia o starobnom dôchodku, jeho zvýšení a valorizovaní rozhodla v intenciách zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Sd/49/2013-75 zo dňa 22.08.2014.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že starobný dôchodok navrhovateľke bol priznaný podľa § 65 a § 274

zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 09.04.2005 od 11.01.2005 v sume 12 584,-Sk mesačne. Uvedeným rozhodnutím bol starobný dôchodok určený s použitím ust. § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého suma starobného dôchodku, na ktorý vznikol nárok podľa ods. 1, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 100/1988 Zb., a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sd 187/2005-35 zo dňa 10.11.2005 bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne zo dňa 09.04.2005 č. XXX XXX XXXX o priznaní starobného dôchodku od 11.01.2005 v sume 12 584,-Sk mesačne. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 5So/5/2006 zo dňa 21.08.2007 potvrdil rozsudok krajského súdu. Rozhodnutie odporkyne sa stalo právoplatné dňa 14.09.2007.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že súdy rozhodli, že odporkyňa pri priznaní starobného dôchodku a určení sumy starobného dôchodku navrhovateľky postupovala v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom zabezpečení a sociálnom poistení.

Je nepochybné, že v súlade s ust. § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku navrhovateľky bola vypočítaná podľa obidvoch právnych predpisov (a to zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení) a z dôvodu, že suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z. z. bola vyššia ako suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. bol starobný dôchodok navrhovateľky priznaný a vyplácaný podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

V tejto veci už nie je možné znovu rozhodovať o starobnom dôchodku navrhovateľky za daných skutkových okolností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že navrhovateľka žiadosťou zo dňa 28.10.2007, ktorá bola doručená Sociálnej poisťovni, ústredie dňa 05.11.2007, požiadala o prepočet starobného dôchodku s námietkou, že bola nesprávne vypočítaná výška starobného dôchodku rozhodnutím zo dňa 09.04.2005, pretože nebola zohľadnená doba zamestnania vykonávaná v II. pracovnej kategórii. Žiadosť navrhovateľka doplnila podaním zo dňa 10.01.2008, v ktorom namietala spôsob výpočtu starobného dôchodku v súlade s ust. § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a žiadala opätovné prepočítanie starobného dôchodku a jeho následné zvýšenie prislúchajúce podľa osobitného predpisu.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 66 ods.3 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.02.2015 zvýšený starobný dôchodok na sumu 12 601,-Sk mesačne.

V danom prípade, nakoľko starobný dôchodok navrhovateľky a jeho suma boli určené rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 09.04.2005, rozhodla odporkyňa o žiadosti navrhovateľky zo dňa 28.10.2007 a 10.01.2008 o zvýšení sumy starobného dôchodku podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na starobný dôchodok počas poberania starobného dôchodku, pretože nie je právny dôvod na iné zvýšenie sumy starobného dôchodku odo dňa jeho priznania. Starobný dôchodok bol zvýšený za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na starobný dôchodok počas poberania starobného dôchodku od 11.01.2005 do 31.01.2005.

Podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a poberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku odo dňa nasledujúceho po zániku dôchodkového poistenia sa určí tak, že k sume starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku dôchodkového poistenia sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku alebo jeho časti a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúceho po zániku dôchodkového poistenia. Po doručení žiadosti zo dňa 28.10.2007 bol starobný dôchodok zvýšený za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na starobný dôchodok

počas poberania starobného dôchodku od 11.01.2005 do 31.01.2005. Z dôvodu, že povinné dôchodkové poistenie navrhovateľky zaniklo 31.01.2005, dôchodok bol zvýšený v súlade s § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.02.2005. Suma starobného dôchodku sa zvýšila za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania toho starobného dôchodku alebo jeho časti.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok podľa § 293e zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 244/2005 Z. z. od 20.07.2005 na 13 547,-Sk mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.07.2006 zvýšený starobný dôchodok na 14 354,-Sk mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X. - IV. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. zvýšený starobný dôchodok od 01.07.2007 na sumu 12 252,-Sk mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - V. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 293az zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. od 13.06.2008 zvýšený starobný dôchodok na 15 443,-Sk mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - VI. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov od 01.01.2010 zvýšený starobný dôchodok na 593,40 EUR mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X. - VII. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov od 01.01.2011 zvýšený starobný dôchodok na 604,10 EUR mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - VIII. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov zvýšený starobný dôchodok od 01.01.2012 na 624,10 EUR mesačne.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - IX. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a § 1 Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 od 01.01.2013 zvýšený starobný dôchodok na 635,30 EUR mesačne.

Proti uvedeným valorizačným rozhodnutiam navrhovateľka odvolanie nepodala.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods.1 O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach v časti o zastavení konania a potvrdení rozhodnutí odporkyne potvrdil ako vecne správny.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - X. zo dňa 28.01.2015 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a § 1 Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2014 od 01.01.2014 zvýšený starobný dôchodok na 644,10 EUR mesačne a vdovský dôchodok na sumu 128,20 EUR mesačne.

Vzhlľadom na námietky navrhovateľky bolo vydané zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015, ktorým bol navrhovateľke od 01.02.2005 zvýšený starobný dôchodok na sumu 12 601,-Sk mesačne a ktorým bolo zmenené rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 28.01.2015 a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2015, ktorým bol navrhovateľke od 13.06.2008, od

01.07.2008 a 01.01.2009 zo dňa zvýšený starobný dôchodok a ktorým bolo zmenené rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - V. zo dňa 28.01.2015. Rozhodnutia boli zmenené z dôvodu opravy chýb.

Pokiaľ sa jedná o rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - X. zo dňa 28.01.2015, ktoré sa týkalo zvyšovania tak starobného ako i vdovského dôchodku, o tomto rozhodnutí súd nerozhodol v rozsudku č. k. 6Sd/15/2015-236 zo dňa 17.08.2016 a konanie prerušil. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na podané odvolanie vo veci vdovského dôchodku, v konaní ktorom okrem iného účastníci navrhli prerušiť konanie vo veci valorizačných rozhodnutí odporkyne a v tomto konaní sa má vyriešiť základ priznaného vdovského dôchodku, konanie prerušil.

Odvolaciemu súd však z uvedeného odôvodnenia nie je zrejmé, z akého dôvodu súd konanie prerušil. Krajský súd len vo všeobecnosti poukázal na konanie vo veci vdovského dôchodku bez akejkoľvek bližšej špecifikácie tohto konania. V uvedenom štádiu konania pred odvolacím súdom teda nie je možné zistiť, či prípadné konanie vo veci vdovského dôchodku u odporkyne nebolo už právoplatne skončené.

Vychádzajúc z uvedeného považoval odvolací súd napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu pre nedostatok dôvodov v tejto časti za nepreskúmateľné s tým, že postupom súdu bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, pretože pre chýbajúcu argumentáciu sa navrhovateľky ani nemôže účinne proti rozsudku brániť.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok umožňuje, a to najmä zúčastniť sa pojednávania vo veci, byť vypočutý ako účastník, robiť podania, podávať opravné prostriedky a pod.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať tiež na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa síce nevyžaduje, aby odôvodnenie rozhodnutia obsahovalo odpoveď na každý argument účastníka konania; ak sa však jedná o argument, ktorý je kľúčový pre rozhodnutie, osobitná odpoveď práve na tento argument sa vyžaduje (Georgidias proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré poskytuje záruku, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Účastníci konania majú právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, ktoré súvisia s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Ide o predpoklad účinného uplatňovania práva na opravné prostriedky stranami v konaní. Navyše, odôvodnenie súdneho rozhodnutia je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

Uvedené vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého súd v odôvodnení rozhodnutia uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania, pretože nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Iba také rozhodnutie, ktoré je v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. je odvolacím súdom preskúmateľné a účastníkom umožňuje posúdiť postup súdu prvého stupňa.

U nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok ani vady správneho konania, preto bolo nutné takéto rozhodnutie zrušiť a otvoriť tým krajskému súdu procesný priestor pre vydanie rozhodnutia nového, ktoré nebude postihnuté deficitom nepreskúmateľnosti.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti týkajúcej sa prerušenia konania podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu dôsledne sa vysporiadať s relevantnými námietkami navrhovateľky, znovu vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Pokiaľ sa jedná o námietku navrhovateľky, že jej bola konaním súdu odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu neprítomnosti jej právnej zástupkyne na pojednávaní, túto námietku súd vyhodnotil ako právne nedôvodnú. Zo zápisnice o pojednávaní pred Krajským súdom v Košiciach dňa 17.08.2016 jednoznačne vyplýva, že pred začatím pojednávania bola navrhovateľka dotazovaná, či súhlasí s tým, aby bola vec prejednaná v neprítomnosti jej právnej zástupkyne, pričom navrhovateľka uviedla, že súhlasí, aby bola vec prejednaná v neprítomnosti právnej zástupkyne.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže navrhovateľka v konaní mala úspech len v nepatrnej časti a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e opravný prostriedok prípustný.